گزینه‌های اهدا و تصمیم‌گیری درمانی

اگر امکان پیوند آلوژنیک خون یا مغز استخوان (BMT) برای شما وجود داشته باشد، شاید لازم باشد که درباره گزینه‌های اهدا و پیامدهای پیگیری هریک از آنها اطلاعات بیشتری کسب کنید.

این برگه اطلاعات حاوی توضیحاتی درباره موضوعات زیر است:

- نکاتی که پزشکان در فرآیند تعیین بهترین شرایط اهدا مد نظر قرار می‌دهند
- تعیین نوع HLA به چه معناست
- گزینه‌های مختلف اهدا کدامند
- پرسش‌هایی که باید نزد پزشک مطرح کنید

پزشک چگونه بهترین اهداکننده را برای پیوند انتخاب می‌کند؟

پزشک برای انتخاب بهترین اهداکننده نکات بسیاری را مد نظر قرار می‌دهد. سه مورد مهم از این نکات عبارت‌اند از:

1. چه اهداکنندگانی در دسترس هستند؟
بهترین اهداکننده احتمالاً همان کسی است که هنگامی که شما به پیوند نیازمند می‌شوید، از آمادگی اهدا برخوردار است. اگر پزشک منتظر اهداکننده دیگری بماند و پیوند را به تاخیر بیندازد، بیماری شما ممکن است عود کند یا بدتر شود.

2. کدام اهداکنندگان HLA بسیار سازگار دارند؟
آنتی‌ژن لکوسیت انسانی (HLA) پروتئینی -یا مارکری- است که در بیشتر سلول‌های بدن وجود دارد. دستگاه ایمنی شما به کمک این مارکرها تشخیص می‌دهد که کدام سلول‌ها به بدن شما تعلق دارد و کدام سلول‌ها متعلق به بدن شما نیست.

3. اهداکننده چه سنی دارد؟
اگر سن اهداکننده کمتر از 31 باشد، احتمالاً وضع جسمی بیمار پس از دریافت پیوند بهتر خواهد بود.

مطابقت HLA

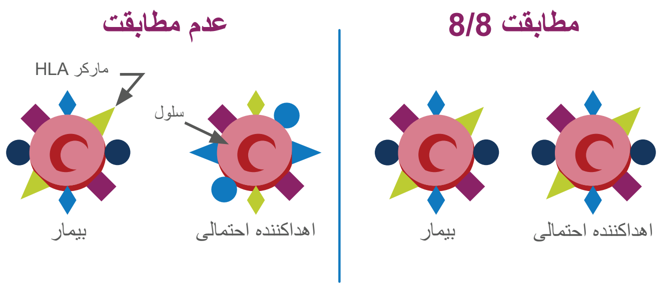

تعیین نوع HLA یعنی چه؟

تعیین نوع HLA پیچیده‌تر از تعیین نوع خون است. برای تعیین نوع HLA:

- شما و اهداکننده احتمالی باید نمونه خون بدهید
- نمونه خون در آزمایشگاه تحلیل می‌شود تا نوع HLA مشخص شود
- HLA شما با HLA اهداکننده احتمالی مقایسه می‌شود تا وجود تطابق بررسی شود

پزشک برای یافتن اهداکننده معمولاً از 8 مارکر HLA استفاده می‌کند. گزینه‌های اهدا ممکن است در بازه 4/8 مطابقت تا 8/8 مطابقت قرار داشته باشد. هر گزینه خطرها و مزایای خاصی دارد.

پس از پیوند، ممکن است لازم باشد که دارویی به نام سیکلوفسفامید مصرف کنید. این دارو می‌تواند احتمال بروز عوارض جانبی پس از پیوند، مانند «بیماری پیوند-علیه-میزبان» (GVHD)، را کاهش دهد.

به یاد داشته باشید که هر فرد شرایط خاصی دارد. پزشک به شما کمک می‌کند که بهترین گزینه را، بر اساس وضع عمومی سلامت و شرایط تشخیص، انتخاب کنید.

مقایسه گزینه‌های اهدا

یافتن اهداکننده وظیفه شما نیست. پزشک همه گزینه‌های اهدا را بررسی می‌کند و بهترین اهداکننده را از میان بستگان یا از میان افراد ثبت‌شده در دفتر ثبت NMDP SM انتخاب می‌کند.

مرتبط (بستگان)

اعضای خانواده ممکن است سریع‌تر از اهداکنندگان نامرتبط وارد فرآیند اهدا شوند. البته، وضع جسمی یا عوامل دیگر ممکن است اعضای خانواده را از مجموعه گزینه‌های اهدا خارج کند. اگر اهداکننده از بین اعضای خانواده انتخاب شود، سن اهداکننده را می‌توان بالاتر از بازه مناسب 18-30 سال در نظر گرفت.

مطابقت HLA		احتمال انتخاب به‌عنوان اهداکننده	مزایا	مخاطرات
8/8	سازگار	هر خواهر/برادری که با شما والدین مشترک دارد، با احتمال 25٪ (یک-چهارم) با شما سازگاری کامل دارد.	• معمولاً بهترین گزینه است. • احتمال بروز عوارض پس از پیوند، مانند GVHD، کاهش می‌یابد.	بیشتر بیماران در خانواده خود اهداکننده کاملاً سازگار ندارند.
4/8	نیمه-سازگار (تک-همسان)	• والدین و فرزندان خونی همواره نسبت به شما نیمه-سازگار هستند. • خواهر/برادر شما با احتمال 50٪ (یک-دوم) نسبت به شما نیمه-سازگار است.	بسیاری از بیماران در خانواده خود اهداکننده نیمه-سازگار دارند.	• احتمال این که کیفیت درمان این‌چنینی مشابه کیفیت درمان با اهداکننده کاملاً-سازگار باشد، چندان بالا نیست. • پس از پیوند، ممکن است دچار عوارض بیشتری، مانند GVHD شوید. البته، احتمال بروز این عوارض را می‌توان با داروهایی مانند سیکلوفسفامید کاهش داد.

ادامه >

نامرتبط (دفتر ثبت NMDP)

اهداکنندگان نامرتبط باید در بازه سنی مطلوب 30-18 سال باشند. روزانه اهداکنندگان بسیاری به این دفتر اضافه می‌شوند. بنابراین، احتمال یافتن اهداکننده مناسب برای بیماران هر روز افزایش می‌یابد.

بسته به تشخیص بیماری شما، پزشک ممکن است اهداکننده نامرتبط را برای شما مناسب تشخیص دهد.

مطابقت HLA		احتمال انتخاب به‌عنوان اهداکننده	مزایا	مخاطرات
7/8 یا 8/8	دارای سازگاری نزدیک	بسته به تبار شما، احتمال پیدا شدن اهداکننده دارای سازگاری نزدیک در بازه 75٪ تا 97٪ است.	• معمولاً گزینه مطلوب دوم محسوب می‌شود. • احتمال بروز عوارض پس از پیوند، مانند GVHD، کاهش می‌یابد.	در مدت انتظار برای یافتن اهداکننده دارای سازگاری نزدیک، بیماری شما ممکن است بدتر شود یا عود کند.
4, 5 یا 6/8	سازگاری نسبی (ناسازگاری)	تقریباً هر بیمار حداقل 1 اهداکننده دارد.	حتی اگر اهداکننده دارای سازگاری نزدیک نداشته باشید، پیوند باز هم می‌تواند گزینه مناسبی برای شما باشد. سازگاری نسبی را می‌توان برای افرادی که در گذشته امکان پیوند برای آنها فراهم نشده است، گزینه مناسبی دانست. **اطلاعات بیشتر:** go.nmdp.org/DonorForAll	• احتمال این که کیفیت درمان این‌چنینی مشابه کیفیت درمان با اهداکننده دارای سازگاری نزدیک باشد، چندان بالا نیست. • پس از پیوند، دچار عوارض بیشتری، مانند GVHD، می‌شوید. البته، احتمال بروز این عوارض را می‌توان با داروهایی مانند سیکلوفسفامید کاهش داد.

واحد خون بندناف

این سلول‌های خون‌ساز از بند ناف نوزاد، بلافاصله پس از تولد، گرفته می‌شود. نوزاد ممکن است مرتبط یا نامرتبط با شما باشد.

مطابقت HLA		احتمال انتخاب به‌عنوان اهداکننده	مزایا	مخاطرات
4/8 یا بیشتر	سازگار یا نسبتاً سازگار	• بسته به تبار شما، احتمال پیدا شدن خون بند ناف سازگار حدود 40٪ تا 90٪ است. • احتمال یافتن برای کودکان بیشتر است.	• اغلب بلافاصله در دسترس قرار می‌گیرد. • ازآنجاکه سلول‌ها هنوز بالغ نشده‌اند، سازگاری نسبی نیز ممکن است گزینه مناسبی برای شما باشد. • ممکن است روش کارآمدی برای درمان بیماری شما باشد، زیرا احتمال بروز عوارض پس از پیوند، مانند GVHD، کاهش می‌یابد.	• ممکن است تعداد سلول‌ها کافی نباشد. • فرآیند پیوند خوردن (رشد کردن) سلول‌ها در بدن شما ممکن است طولانی شود.

پرسش هایی که باید نزد پزشک مطرح کنید

- گزینه‌های اهدا برای من چیست؟ خطرها و مزایای هر گزینه چیست؟
- کدام‌یک از اعضای خانواده من تحت آزمایش قرار می‌گیرند؟ آنها، به‌عنوان اهداکننده، چه وظایفی دارند؟
- نتیجه جستجوی اهداکننده چطور به من اعلام می شود؟ اگر درباره یافتن اهداکننده سوالی داشته باشم، باید با چه کسی تماس بگیرم؟
- پزشکان این مرکز چگونه اهداکننده مناسب را از میان گزینه‌های اهدا انتخاب می‌کنند؟
- این مرکز در زمینه انتخاب هریک از انواع اهداکنندگان چقدر تجربه دارد؟
- آیا احتمال دارد که بتوانم در کارآزمایی‌های بالینی شرکت کنم؟

ما در این سفر همراه شما خواهیم بود

NMDP℠ از حضور گروه ویژه اطلاع‌رسانی و پشتیبانی پیش و پس از پیوند و در فرآیند پیوند سود می‌برد. برای مطرح کردن پرسش‌های خود، دریافت کمک از متخصصان یا سایر بیماران، یا دریافت مطالب آموزشی با «مرکز پشتیبانی بیمار» تماس بگیرید.

این اقدامات هیچ هزینه‌ای به شما تحمیل نمی‌کند.

شماره تماس یا پیامک: 1 (888) 999-6743

ایمیل: patientinfo@nmdp.org

وب‌سایت: nmdp.org/one-on-one یا کد QR را اسکن کنید

نکات

nmdp
FIND CURES. SAVE LIVES.

© 2025 National Marrow Donor Program. All rights reserved. | NP23310; OCT 2025_Farsi